

JOURNALISMIN
TUTKIMUSYKSIKKÖ

Vuoden 2008 talouskäännne julkisuudessa

Sosiologipäivät 19.3.2010, Anna Simola
Journalismin tutkimusyksikkö, TaY

JOURNALISMIN
TUTKIMUSYKSIKKÖ

Tutkimus tuoretta talouskriisiä koskevasta julkisesta keskustelusta

- Toteutetaan Journalismin tutkimusyksikössä (TaY) 2009-2010.
- Sisällönanalyysijä HS:n, KL:n ja FT:n kriisikirjoittelusta (n. 1000 juttua) sekä taloutta julkisuudessa kommentoivien asiantuntijoiden haastatteluja.
- Keskeiset kysymykset:
 - Miten ja milloin kriisi nousee kotimaiseen keskusteluun?
 - Miten talouden tilasta esitetyt arvioit kehittyvät kansainvälisesti ja kotimaassa?
 - Journalismin rooli yleisen talousluottamuksen rakentumisessa/rapautumisessa.
 - Mitkä eri asiantuntija-, intressi-, ja kansalaisryhmät selittävät ja arvioivat taloutta kriisin kehittyessä?
 - Mikä on journalismin rooli kriisin edellyttämän talouspolitiikan muotoutumisessa ja toimenpiteiden legitimoinnissa?

Journalismin rooli kansalaisten ja eliittien taloutta koskevassa tiedonmuodostuksessa

- Millaisia työkaluja journalismi on tarjonnut lukijoille talouden vaikutussuhteiden ja riskien ymmärtämiseen tai talouspolitiikan arviointiin?
- Eliiteillä paljon erilaisia taloudellisen tiedon lähteitä. Ns. "tavalliset ihmiset" ovat enemmän median tarjoaman tiedon varassa
- Talouseliitit kiinnostuneita talousmediasta lähinnä siitä näkökulmasta, mikä julkisen keskustelun vaikutus tulee olemaan kansalaisten ja "kuluttajien" käyttäytymiseen.

Näkemyksiä kansalaisten informoinnin merkityksestä:

"Ehkä hyvänä puolena voi pitää sitä nyt näin jälkeenpäinkin (...) että edes toimittajat ei ymmärtäny, kuinka vakavasta tilanteesta oli kyse. Jos ne ois ymmärtäny täysimääräisesti ja sen mukaisesti kirjoittanu, olisi voinut käydä vielä paljon pahemmin." (Pörssi)

"Kyllä sillä tietysti jotain vaikutusta on mutta ehkä nykysin sitä informaatiota tulee niin paljon eri suunnista ja ihmiset saa tietoa että ei siinä määrin mutta (...) asia kääntäen että jos suomalaiset tiedotusvälineet olis tuossa 2005-2006 kertonu näist ongelmista mitä oli kehitymässä (...) finanssimaailman puolella niin mä väitän että tää maa olis säästäny kymmeniä miljardeja (...) Se vaikuttaa sillä tavalla että ihmiset ois ollu varovaisempia muun muassa näitten rahastojen kanssa." (Virkamies)

Mitkä puhujaryhmät päässeet ääneen kriisiä koskeneessa keskustelussa?

- Pankki- ja finanssialan toimijat hallitsevat rutiinijuttuja
- Media näyttää ottaneen itselleen asiantuntija-aseman talouden ilmiöiden selittäjänä
- Journalismi saa talouden asiantuntijoilta kiitosta tiedon jäsentämisestä ja kritiikkiä näkökulmien yksipuolisuudesta

Taluskriisin yhteydessä useimmin äänessä olleet puhujaryhmät Helsingin Sanomissa ja Kauppalehdessä (%) (N=272)

	HS	KL	Yht.
Pankit ja muut finanssialan toimijat	10,5	36,4	22,7
Media	19,1	13,0	16,4
Tutkimuslaitokset ja yliopistot	12,6	9,7	11,0
Yritykset	5,3	5,1	5,2
Virkamiehet	6,9	1,8	4,5